

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
София – 1000, бул. "Княз Дондуков" № 8 -10, тел. 988 24 98, 932 10 13, факс 988 87 82

Изх. № Е-08-00-253 02-11-2007 г.

*Договор разменен
За всички страни
J. 11.07.07*

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

**НА ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО
РЕГУЛИРАНЕ**

по конст. дело № 6/2007 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В качеството ни на заинтересована страна по дело № 6 от 2007 г., Ви представяме нашето становище по подаденото от омбудсмана на Република България искане за установяване на противоконституционност на чл. 107 и чл. 184 от Закона за енергетиката (ЗЕ), а именно:

Изложените в искането съображения за противоконституционността на цитираните разпоредби от ЗЕ са неоснователни и необосновани. Конституционното правило на чл. 19, ал. 2, според което законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, не е абсолютно. Свободната стопанска инициатива като конституционно начало, на което се основава икономиката в Република България, не следва да се разбира буквално и това да води до безконтролен начин на поведение на всички стопански субекти. Многообразието и спецификата на стопанските отрасли предопределя необходимостта от различни правни режими за ефикасно осъществяване на съответстващите им различни дейности. Принциплът прогласен от Конституцията предполага еднакви правни условия за всички правни субекти, осъществяващи еднакви или сходни дейности в определени отрасли, групирани по еднакви признаци групи субекти, но не непременно еднаквост между всичките многообразни стопански сфери. Ето защо се налага извода, че оспорените разпоредби от ЗЕ не създават различни правни условия за стопанска инициатива за отделните субекти, извършващи дейност по снабдяване с електрическа енергия и природен газ. Свободата на стопанската инициатива може да бъде ограничавана с оглед защита на обществения интерес. В този смисъл Конституционният съд се е произнесъл и с Решение № 6 от 1997 г. по к. д. № 32 от

1996 г., Решение № 7 от 2000 г. по к. д. № 7 от 2000 г., Решение № 5 от 2002 г. по к. д. № 5 от 2002 г., Решение № 7 от 2003 г. по к. д. № 4 от 2003 г. и др.

Неоснователно е твърдението на омбудсмата, че в резултат на действието на оспорената законова уредба, се накърняват правата на потребителите. Разпоредбите на чл. 107 и чл. 184 от ЗЕ дават възможност на енергийните предприятия, предоставящи услуги от общ интерес, в рамките на едно бързо производство да събират вземанията така, че да бъде гарантирана непрекъснатост на дейността им с цел защита живота и здравето, а така също и правата и законните интересите на всички потребители, ползващи тази услуга.

Предвидената в атакуваните текстове процедура по снабдяване с изпълнителен лист на извънсъдебно изпълнително основание не накърнява интересите на всички участници в сделките за покупко-продажба на електрическа енергия и природен газ. В случая са налице обществени отношения, свързани с доставката на стока от ежедневна необходимост, както за всички физически лица, така и за стопанските субекти. Снабдяването с тази стока е всеобщо предлагана услуга по смисъла на ЗЕ, която се предоставя при условията на равнопоставеност, следователно тази услуга не може да бъде отказвана по причини, непосочени в закона. В този смисъл може да се твърди, че енергийните предприятия, предоставящи всеобщо предлагана услуга, са "публичноправни организации", които задоволяват потребностите на населението, свързани с нейното ползване. Те имат задължението да доставят електрическа енергия и природен газ, а потребителят съответно да заплаща консумираното при спазване на разпоредбите на одобрените от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) публично известни Общи условия. Снабдяването се извършва в режим на непрекъснатост, двадесет и четири часа в денонощието. Плащанията се извършват след изтичане на определен отчетен период. В случаи на незаплащане в срок за енергийното предприятие са налице две възможности: прекъсване на снабдяването и/или пристъпване към принудително събиране на дължимата сума. Прекъсването на снабдяването в по-големия брой случаи е нежелателно от гл.т. на интересите на потребителите, което оправдава законовата регламентация на опростена процедура за реализиране на втората възможност.

Неоснователно е твърдението на вносителя, че оспорените текстове ограничавали правото на защита на потребителите. Действително съдебната процедура във връзка с чл. 237, б."к" от Гражданско процесуалния кодекс (ГПК), е максимално опростена и бърза. По този начин обаче се спестяват времето и паричните средства от исковата процедура, които в противен случай биха се включили в разходите на енергийните дружества, съответно в утвърдените им цени и ще се наложи тяхното поемане от всички потребители, а не само от страните по евентуалния съдебен спор.

Необосновани са твърденията за поставяне в неравнопоставено положение на потребителите, като страна по сделките за снабдяване с електрическа енергия и природен газ. Потребителите разполагат с достатъчно ясни и категорични механизми, изрично предвидени в действащата нормативна уредба, гарантиращи правото им на защита. В Гражданско процесуалния кодекс е дадена възможност на потребителите да обжалват, в седемдневен срок от датата на връчване на призовката за доброволно изпълнение, определението, с което се уважава или отхвърля молбата за издаване на изпълнителен лист. Възраженията следва да са подкрепени с убедителни писмени доказателства, че присъдената сума не се дължи. Друга възможност на потребителите е в същия срок да представят надлежно обезпечение за енергийното предприятие по реда на чл. 180 и 181 ЗЗД. В такъв случай съдът спира изпълнението. Не можем да се съгласим с твърдението, че възможността за защита е напълно формална. В хода на процеса по обжалване на определението за издаване на изпълнителен лист потребителите, например, могат да ангажират доказателства,

от които да е видно че не са ползвали електрическа енергия или природен газ през периода, за който се отнася задължението.

Неоснователен е твърдението на омбудсмана, че създаденото с оспорените от ЗЕ текстове извънсъдебно изпълнително основание се различава съществено от останалите основания по ГПК. И в този случай е налице предварително съгласие на длъжника относно естеството на вземането и неговия размер. Снабдяването се извършва по публично известни общи условия, с които потребителите имат възможност да се запознаят и в определен от закона срок да внесат в съответното енергийно предприятие заявление, в което да предложат специални условия. В същото време ЗЕ определя, че цените, по които се извършва снабдяването с електрическа енергия и природен газ подлежат на регулиране от ДКЕВР. Решението на комисията за определяне на цените също се публикува и подлежи на съдебен контрол. Начините на измерване на консумираните количества електрическа енергия и природен газ са детайлно регламентирани в ЗЕ и в приеманите в тази връзка общи административни актове от ДКЕВР (Правила за измерване).

Неоснователно е и твърдението на вносителя, че оспорените разпоредби са в разрез с общото право на конкуренцията на Европейския съюз, на което трябва да се подчиняват държавните предприятия и предприятията, на които държавата е предоставила специални или изключителни права. В самия текст на цитираната от вносителя разпоредба (Член 86 (предишен член 90) от Договора за създаване на Европейска общност е предвидено, че предприятията, които са натоварени с функцията да оказват услуги от общ икономически интерес, се подчиняват на разпоредбите, съдържащи се в настоящия договор, и в частност на правилата относно конкуренцията, доколкото прилагането на тези правила не възпрепятства фактически или юридически изпълнението на особените задачи, които са им възложени. Фактът, че енергийните предприятия предоставят всеобщо предлагана услуга представлява валидно правно основание за въведените чрез оспорените текстове изключения от общия режим.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид изложените по-горе аргументи считаме подаденото от омбудсмана на Р. България искане за установяване на противоконституционност на чл. 107 и чл. 184 от Закона за енергетиката за неоснователно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/проф. д-р инж. К. ШУШУЛОВ

